

Nazwa instytucji

**Śląski Uniwersytet Medyczny w
Katowicach**

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

**40-lecie Śląskiej Akademii Medycznej w służbie człowieka i
postępu medycyny 1948–1988.**

Sygnatura/numer zespołu: **118184**

ISSN:

Liczba stron oryginału

152

Liczba plików skanów

152

Liczba plików publikacji

155

Miejsce wydania oryginału

Katowice

Data wydania oryginału

1988

Projekt/Sponsor digitalizacji

**Digitalizacja zbiorów Biblioteki SUM z funduszy
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w
ramach środków finansowych na działalność
upowszechniającą naukę.**

Udostępnianie publikacji cyfrowej/prawa własności

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Lokalizacja/pochodzenie oryginału

Zbiory Biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Przekazano do repozytorium cyfrowego: **31.12.2014**

**Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

**ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
IM. L. WARYŃSKIEGO
W KATOWICACH
1948 - 1988**

*Operacja przeszczepienia serca, wykonywana przez zespół
doc. dr. hab. n. med. Zbigniewa Religi
w Katedrze i Klinice Kardiologii Śląskiej Akademii Medycznej.*

40 - LECIE
ŚLĄSKIEJ AKADEMII
MEDYCZNEJ
W SŁUŻBIE CZŁOWIEKA
I POSTĘPU MEDYCYNY

Opracowanie:

Zbigniew S. Herman, Adam Sałaniewski

Redakcja:

Anna Mierzejewska-Jaros, Teresa Białek

Redakcja techniczna:

Karol Mendroch

Opracowanie graficzne:

Krystyna Bojańska

Serwis fotograficzny:

Serwis: Kazimierz Seko

Zdjęcia: Marek Dworaczek, Stanisław Jakubowski, Bogdan Kułakowski, Kazimierz Seko
i archiwum

SPIS RZECZY

Słowo wstępne JM Rektora prof. dr. hab. n. med. Mieczysława Luciaka	5
Tak się zaczęło	17
W minionym 40-leciu	23
Kształcenie i szkolenie podyplomowe	37
Działalność leczniczo-usługowa	63
Działalność naukowo-badawcza	93
Po nauce i pracy	113
Perspektywy rozwoju - spojrzenie w przyszłość	131
Dzień dzisiejszy	137

Możliwość zaprezentowania dorobku 40-lecia działalności Śląskiej Akademii Medycznej, uczelni, która przyjęła mnie jako studenta w swoje mury w pierwszym roku jej powołania, a dzisiaj w dniu jubileuszu pozwoliła piastować godność rektora, stanowi dla mnie źródło ogromnej satysfakcji.

„(...) Jest ona tak potrzebna i konieczna jak zapalenie lampy w ciemnym pokoju, w którym mamy pracować. Jak kuratorium dla szkolnictwa, tak akademia jest konieczna dla szpitalnictwa, ubezpieczeń społecznych i zakładów techniczno-badawczych. Ze względu na interes ochrony zdrowia pracownika, ze względu na ustalanie i nauczanie metod ratownictwa w pracy górników i hutników (...) Akademia Śląska będzie mieć w gronie studentów synów i córki górnika i hutnika. Lekarz, tu wykształcony, będzie dla środowiska, z którego sam wyszedł, i dla przemysłu najlepszym lekarzem”.

Tak sformułował w kwietniu 1946 roku cele i zadania uczelni Komitet Organizacyjny, któremu przewodniczył ówczesny wojewoda śląsko-dąbrowski, gen. Aleksander Zawadzki.

Dzisiaj, po 40 latach działalności, warto do tych słów powrócić, aby potwierdzić spłatę kredytu zaufania i nadziei, jakimi nas wtedy obdarzono.

Nie sposób jednak w krótkim rozważaniu ująć to wszystko, co zostało od podstaw stworzone i w codziennym trudzie budowania rozwijane. Nie sposób nawet wymienić nazwiska tych wszystkich osób zasłużonych, które się do tego dorobku przyczyniły. Można i trzeba natomiast rozliczyć się z historią, aby uzyskać dalsze społeczne poparcie i gwarancje dla dalszego rozwoju uczelni.

Jedną z istotnych przyczyn powołania przed czterdziestu laty Śląskiej Akademii Medycznej była troska władz o zdrowie mieszkańców tego największego w kraju ośrodka przemysłowego oraz znaczny niedostatek kadr lekarzy. Przyczyny tych braków sięgały swą genezą okresu międzywojennego, kiedy napływ lekarzy na Śląsk był niewielki, a możliwości kształcenia w tym zawodzie w odległych ośrodkach były dla młodzieży śląskiej, ze względu na

wysokie koszty nauki i utrzymania, nadzwyczaj ograniczone. Druga wojna światowa i zbrodnicza polityka okupanta doprowadziły do nieomal całkowitego wyniszczenia polskich lekarzy pracujących na tym terenie. I jakkolwiek po wyzwoleniu w 1945 roku podjęto kroki zmierzające do zachęcenia lekarzy, repatriujących z różnych stron, do osiedlania się i podejmowania pracy na Śląsku, to jednak w 1948 roku — w okresie powstawania akademii — wskaźnik 3,2 lekarzy na 10 000 mieszkańców był w ówczesnym województwie śląsko-dąbrowskim niższy niż przeciętny wskaźnik dla innych rejonów kraju.

Od pierwszych dni powołania uczelni stanęły przed nią trzy podstawowe zadania: kształcenie kadr lekarskich i stomatologicznych dla nowo organizującej się i niewystarczającej służby zdrowia regionu, prowadzenie działalności usługowo-leczniczej i pracy naukowo-badawczej.

Działania te, podjęte z ogromnym oddaniem i poświęceniem przez niewielką grupę pracowników naukowych i pomocniczych, napotykały wiele trudności kadrowych, lokalowych, organizacyjnych i zaopatrzeniowych. Szczególnie dawało się to odczuć w zakresie pracy naukowo-badawczej. Teren górnośląski nie miał dotychczas medycznych tradycji naukowych, brakowało niezbędnej aparatury, a doświadczeniem w prowadzeniu badań mogło się poszczycić tylko niewielu samodzielnych pracowników naukowych. W owych latach brakowało wszystkiego: klinicznego zaplecza i laboratoryjnego wyposażenia, bibliotek, podręczników, sal wykładowych i domów studenckich. Uciążliwości te nie mogły jednak ostudzić zapału tych, którzy swe losy, zapał i nadzieje związali z młodą uczelnią. Polityczna dalekowzroczność i pomoc ówczesnych władz, łączących w jedną całość rozwój przemysłu z troską o zdrowie jego robotniczych załóg — stworzyły jednak podwaliny dzisiejszych dokonań.

Tempo przeobrażeń społeczno-gospodarczych w kraju, a zwłaszcza w regionie, spowodowało, że zadania uczelni w każdym zakresie jej działania rosły nie na miarę możliwości, ale na miarę społecznych potrzeb i oczekiwań, którym zawsze umieliśmy sprostać.

Na miarę potrzeb rosła w minionych latach liczba kształconych studentów z 234 w 1948 roku do 5400 aktualnie, oraz liczba specjalistycznych łóżek klinicznych z 1600 w 1957 roku do 4970 obecnie, co pozwala na leczenie ponad 100 tysięcy chorych rocznie.

Już od 1950 roku akademia, której zadania wytyczane były niezmiennie przez potrzeby mieszkańców naszego regionu, rozpoczęła sprawowanie specjalistycznego nadzoru nad terenową służbą zdrowia oraz nawiązała ścisłą współpracę z przemysłową służbą zdrowia, głównie

górnictw i hutnictw, zapewniając opiekę lekarską, rehabilitację i profilaktykę pracownikom znajdującym się pod szczególną ochroną.

Mówiąc o współpracy uczelni z regionem, wypada także podkreślić ogromną wagę doskonalenia poziomu lekarzy wszystkich specjalności, co realizowane jest poprzez system ustawicznego szkolenia podyplomowego.

Od wielu lat braki lekarzy w terenie i w zakładach pracy aktywizowały środowisko akademickie do organizowania tak zwanych białych niedziel i akcji masowych badań załóg górniczych i hutniczych. Prowadzone od dawna przez Studenckie Towarzystwo Naukowe obozy społeczno-wychowawcze łączyły zawsze w swoich programach działalność usługową z nauką i wypoczynkiem, dobrze służąc swemu regionowi

Wychodząc naprzeciw społecznemu zapotrzebowaniu, utworzono drugi wydział lekarski, wydział farmaceutyczny z oddziałem analityki medycznej oraz wydział pielęgniarstwa.

Wzrost liczby kształconych studentów oraz liczby łóżek klinicznych wymagał powiększenia kadry i jej rozwoju naukowego, a ponadto doskonalenia struktury organizacyjnej i poszerzenia bazy, która nie zawsze była odpowiednia do lokalizowania nowych jednostek akademickich. Rozproszenie terytorialne uczelni, jakie istnieje w roku jubileuszu 40-lecia, to nie koncepcja organizacyjna, lecz odzwierciedlenie zachodzących w procesie jej rozwoju zmian, spowodowanych niejednokrotnie podejmowaniem coraz to nowych obowiązków wynikających ze społecznego zapotrzebowania.

W ciągu 40 lat swojego istnienia Śląska Akademia Medyczna wykształciła ponad 17 700 absolwentów. W chwili obecnej stanowią oni zdecydowaną większość kadry lekarskiej i farmaceutycznej regionu. Niektórzy podjęli pracę w innych województwach, głównie w południowych częściach kraju. Wielu — przeważnie z kręgu byłych działaczy studenckiego ruchu naukowego — uzyskało stopnie profesorów czy docentów i pełni obecnie odpowiedzialne funkcje w uczelni macierzystej oraz w innych uczelniach bądź zajmuje kierownicze stanowiska w służbie zdrowia, np. lekarzy wojewódzkich, dyrektorów ZOZ, szpitali, ordynatorów itp.

Te niewątpliwie duże sukcesy pedagogiczne uczelni są rezultatem ogromnego wysiłku wychowawczego i dydaktycznego grona nauczycieli akademickich, czerpiących wzorce z pracy tych najstarszych i najbardziej oddanych „budowniczych”, tworzących podwaliny dzisiejszej uczelni.

Ogromny zapal i wysilek naszej kadry naukowej sprawily, że mimo braku naukowych tradycji w dziedzinie medycyny aktualny dorobek pracowników akademii zamyka się liczbą ponad 23 tysięcy publikacji.

Główny kierunek rozwijanych przez nas badań stanowi problematyka medycyny pracy i ochrony środowiska naturalnego, integralnie wiążąca się z przemysłowym charakterem śląskiego regionu. Nadrzędnym celem wszystkich prowadzonych prac jest podniesienie stanu zdrowotności i zapobiegania szkodliwym czynnikom oddziaływania przemysłu na środowisko i mieszkańców największej w kraju aglomeracji przemysłowej. Niezwykle istotne jest także podejmowanie działań pozwalających na skuteczniejsze zwalczanie nasilających się chorób cywilizacyjnych, przede wszystkim układu krążenia, nowotworów oraz urazów. W realizowaniu tych zadań uczelnia współpracuje nie tylko z zakładami przemysłowymi, ale także z innymi naukowymi ośrodkami w kraju i za granicą.

Poza zagadnieniami medycyny przemysłowej i ochrony środowiska, wśród tematów naukowo-badawczych, realizowanych przez akademię w minionym 40-leciu, znalazły się oryginalne opracowania metod badawczych, diagnostyczno-leczniczych, usprawnienia aparatów i urządzeń medycznych, nowe metody rehabilitacji chorych w zależności od przebytego schorzenia. W lecznictwie otwartym i medycynie przemysłowej upowszechniono ponadto nowoczesne metody profilaktyki leczniczej, wykrywania zatruc i zagrożeń, wiele badań poświęcono wpływowi temperatury na ustrój ludzki, epidemiologii niektórych schorzeń, opracowano także wzorce i klasyfikację wielu chorób. W uczelni naszej stworzone zostały liczące się w kraju oraz za granicą śląskie szkoły: nefrologii, gastroenterologii, okulistyki, kardiologii, pediatrii, urologii, a ostatnio także kardiochirurgii. Na szeroką skalę rozwinięto świadczenie usług diagnostycznych na rzecz społecznej służby zdrowia w zakresie histopatologii i mikrobiologii.

Śląska Akademia Medyczna, wyrosła w wielkoprzemysłowym środowisku ludzi ciężkiego trudu, zawsze starała się dobrze służyć ochronie zdrowia mieszkańców śląskiej ziemi, ukierunkowując na ten zasadniczy cel swe wysiłki zarówno w zakresie pracy dydaktycznej, naukowo-badawczej, usługowej, jak i stałego doskonalenia zawodowego pracowników służby zdrowia. W swej 40-letniej działalności uczelnia pragnęła jak najlepiej urzeczywistniać nadzieje społeczne, jakie wiązano z jej powołaniem. Występujące braki i niedostatki łagodzone były

zawsze przez wydatną pomoc władz i zakładów pracy regionu, a także pracowitość, ofiarność, wiedzę i serce najbardziej oddanych pracowników.

„Największa akademie medyczna w kraju” — to nie slogan, lecz niezaprzeczalny fakt wynikający z potrzeb obszaru, który ze względu na wzrastającą stale liczbę ludności, rozbudowę przemysłu i wynikające stąd zagrożenia środowiskowe — wymaga szczególnego rozwoju służby zdrowia i postępów w medycynie.

Patrząc w przyszłość nie sposób nie postawić pytania: jaka powinna być Śląska Akademia Medyczna w latach następnych?

Najistotniejszym zagadnieniem dla jej rozwoju była i jest nadal sprawa ostatecznej lokalizacji. W pierwszych latach istnienia akademii rozważano możliwość ostatecznego zlokalizowania jej w Bytomiu, następnie zaś w Zabrze. Koncepcje jednak z czasem zmieniały się, a ciągle wahania odbijały się ujemnie na realizacji inwestycji i rozbudowie uczelni. Zasadnicze znaczenie miała zatem podjęta w 1957 roku decyzja umiejscowienia akademii w stolicy województwa, Katowicach, zgodnie z którą od roku 1961 niektóre kliniki, a w latach siedemdziesiątych także zakłady teorii medycyny, rozpoczęły działalność w nowych warunkach. Z reguły wiązało się to z poszerzeniem pomieszczeń przeznaczonych na pracownie i laboratoria naukowo-badawcze oraz z zakupem nowych urządzeń i aparatury naukowej. Dzięki temu warunki pracy części jednostek organizacyjnych uległy wyraźnej poprawie.

Rola, jaką spełnia Śląska Akademia Medyczna w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym, wyklucza jednak możliwość scalenia jej wyłącznie w Katowicach. Dla dobra społeczeństwa i rozwoju nauki konieczny jest jednak dalszy rozwój materialny bazy wielu ośrodków, przede wszystkim zaś jednostek organizacyjnych istniejących w Zabrze i Bytomiu, będących kolebką uczelni. Nowa baza jest dla nich potrzebna jak tlen do życia, „jak zapalenie lampy w ciemnym pokoju, w którym mamy pracować”.

Rektor

prof. dr hab. n. med. Mieczysław Luciak

The foreword of the Rector, Professor Mieczysław Luciak, M. D., Ph. D., summarizes the activity of the Silesian School of Medicine throughout 40 years of its history. The School was founded, as it is stressed in the establishing decree, to train medical staff for Silesia, where after the Second World War the doctor: population ratio was as low as 3.2 : 10 000, thus being much lower than in the other regions of the country.

The towns of Zabrze and Bytom are the School's cradle. There the first laboratories, theoretical departments and clinics, based on town hospitals, were established. In 1957 the School's seat had been moved to Katowice, where many new clinics and departments were founded. With years, new units were built in other towns of the region — Tarnowskie Góry, Lubliniec and Tychy. Such a distribution of the Silesian School of Medicine buildings is, undoubtedly, burdensome, yet concentration of all departments and clinics in one town would be of no advantage to the industrial region in which the School functions.

There were three main aims put forward when establishing the Silesian School of Medicine: 1) to educate and provide a sufficient number of staff (doctors and dentists) for the medical service which was then poor and in its early stage of organization, 2) to provide medical service for the community, and 3) to carry out research. The first students — the present Rector among them — began their studies in 1948. The early years were not easy — the small academic staff and paramedical personnel faced numerous difficulties. The School lacked everything: from clinics to laboratory equipment, from libraries to handbooks, from lecture halls to students' hostels. Due to the enthusiasm and dedication of the staff as well as to the invaluable help from the Silesian and State authorities the School could develop and fulfil its role better and better. The second Medical Faculty, the Pharmaceutical Faculty as well as the Nursing one were established in the course of years.

The number of students has also been growing steadily — from 234 in 1948 to 5400 in this academic year. The number of beds in clinics has increased as well — from 1600 in 1957 to 4970 nowadays. The number of publications by members of the academic staff has been increasing systematically and has amounted to the total number of 23 000 papers.

As many as 17 000 graduates of the Silesian School of Medicine make up, as it has been planned, the core staff of Silesian medical services.

The School serves an industrial region, thereby focusing its activity mainly upon problems regarding protection of the natural environment and fighting civilization diseases, among the latter particularly the diseases of the circulatory system, neoplasms and traumas.

The School can take pride in many achievements in the field of medicine: application of new research, diagnostic and therapeutic methods, as well as improvement of medical equipment. Silesian schools of nephrology, gastroenterology, ophthalmology, cardiology, pediatrics, urology and quite recently cardiosurgery, known in and out of Poland — all provide good evidence for the high scientific level of the School.

The Silesian School of Medicine, the biggest among Polish medical academies, has always tried to serve well the purposes of promoting health in the community and the progress of science. There are still many problems to be solved in order to perform these tasks effectively in future. Extension and expansion of both theoretical and clinical potential are badly needed, so every effort should be made to accomplish these goals.

L'introduction de Monsieur le Recteur, professeur Mieczysław Luciak, donne la synthèse des activités de l'Académie de Médecine de Silésie au cours de 40 ans. L'Ecole a été créée — ce que souligne l'acte de sa fondation — dans le but de formation de cadres médicaux pour la région de Silésie, où après la Seconde Guerre Mondiale le taux moyen de postes de médecins était de 3,2 pour 10 000 habitants. Il a été alors nettement inférieur à celui des autres régions du pays.

La ville de Zabrze et celle de Bytom sont le berceau de l'Ecole. C'est là que l'on a installé les premiers laboratoires, unités de sciences fondamentales et des cliniques instituées sur la base des hôpitaux municipaux. En 1957 le siège de l'Académie a été transféré à Katowice. On y a créé de nouvelles cliniques et unités de recherche. Avec le temps de nouveaux centres ont été fondés dans d'autres villes de la voïvodie — à Tarnowskie Góry, à Lubliniec, à Tychy. Une telle dispersion des établissements de l'Académie de Médecine de Silésie est sans doute pénible, cependant la fusion de l'Ecole en un seul centre ne serait pas avantageuse pour la région industrielle dans laquelle elle fonctionne.

Conformément aux principes, l'Académie de Médecine de Silésie devait répondre à une triple vocation de Soins, de Recherche et d'Enseignement. L'Ecole formait des médecins et stomatologistes pour la Santé publique, alors peu nombreuse et au stade d'organisation. Les premiers étudiants ont commencé leurs études en 1948. Le Recteur actuel se trouvait parmi eux. Les premières années n'étaient pas faciles — un groupe, à l'époque peu nombreux, de chercheurs et le corps enseignant se heurtaient à bien de difficultés. Hôpitaux, équipements de laboratoire, bibliothèques, manuels, salles de cours, maisons d'étudiants manquaient. Grâce à l'enthousiasme et au dévouement de ceux qui ont lié leur vie avec la jeune Ecole et aussi grâce à l'appui des autorités de la région, l'Académie a pu se développer et accomplir sa mission. Avec le temps elle abritait 3 nouvelles facultés, celle de pharmacie, celle de cadres infirmiers et une seconde faculté de médecine.

Le nombre d'étudiants augmentait systématiquement de 234 en 1948 à 4000 à l'heure actuelle. Des 1600 lits en 1957 leur nombre s'est accru à 4970 en 1988. L'acquis des travailleurs scientifiques est abondant — 23 000 publications.

La spécificité de la région industrielle a orienté l'activité de l'Ecole sur les problèmes de la médecine du travail, sur ceux concernant la protection de l'environnement, la lutte contre les maladies de civilisation, surtout contre les maladies cardiovasculaires, contre le cancer et contre les traumatismes.

L'Académie peut être fière de ses succès, tels que l'élaboration des méthodes de recherche de pointe, l'utilisation des moyens de diagnostic et de traitement modernes, la mise au point de l'appareillage. Les écoles silésiennes de néphrologie, de gastroenterologie, d'ophtalmologie, de cardiologie, et dernièrement celle de cardiochirurgie, connues non seulement dans notre pays, sont la preuve du niveau élevé de l'Ecole.

L'Académie de Médecine de Silésie, la plus grande parmi les écoles médicales polonaises, faisait toujours de son mieux pour protéger la santé des habitants de la région et pour servir la science. Pour continuer à accomplir ces obligations il faut résoudre beaucoup de problèmes qui créent de lourdes difficultés dans le travail de l'Ecole. Il est nécessaire avant tout de développer ses unités cliniques et celles de sciences fondamentales. Ce sont les problèmes sur lesquels il faudrait concentrer les efforts dans les années à venir.

Вступительное слово Ректора, проф. д-ра мед. н. Мечислава Люцяка, представляет собой синтез 40-летней деятельности Силезской Медицинской академии. Мединститут был учрежден — что подчеркивает акт его создания — с целью обучения медицинских кадров для Силезии, где после второй мировой войны средний показатель занятости врачей составлял всего 3,2 на 10 000 жителей; был он, стало быть, значительно ниже, чем в других регионах страны.

Колыбелью академии являются гг. Забже и Бытом. Там возникали первые лаборатории, кафедры теории медицины, а также клиники, зародившиеся на базе городских больниц. В 1957 году местонахождение академии перенесли в г. Катовице, основывая здесь много очередных клиник и кафедр. Со временем новые единицы создавались и в других городах воеводства — в Тарновских Гурах, Люблинце, в г. Тыхы. Такое разобщение материальной базы Силезской Медицинской академии является несомненно тягостным, однако объединение мединститута в одном лишь центре не было бы полезным для промышленного округа, в котором он работает.

Согласно концепциям Силезской Медицинской академии приходилось выполнять три основные задачи: давать образование врачам и стоматологам для организующейся и притом немногочисленной медицинской службы региона, вести оздоровительную деятельность, а также научно-исследовательскую. Первые студенты — а среди них нынешний Ректор — начали обучаться в мединституте в 1948 году. Первоначальный период был нелегким: еще немногочисленная тогда группа научных работников и младших научных сотрудников боролась со многими трудностями. Не хватало клинической базы, лабораторного оборудования, библиотек, учебников, лекционных залов и студенческих общежитий. Благодаря энтузиазму зачинателей и самоотверженности тех, кто связал свою судьбу с молодым медицинским институтом, а также благодаря помощи властей региона академия могла развиваться и все лучше исполнять свою роль. С течением времени организовались новые факультеты: второй медицинский, фармацевтический и медсестринский.

Систематически увеличивалось число студентов — с 234 в 1948 до 5400 теперь, прибывало клинических коек — с 1600 в 1957 г. до 4970 в настоящее время, стали богаче научные достижения работников, выражающиеся сегодня числом 23 000 публикаций.

Академия дала образование свыше 17 000 выпускникам, которые составляют, согласно первичным положениям, основной костяк силезской медицинской службы.

Деятельность мединститута в пользу промышленного округа устремляет его работу, сосредоточивая ее главным образом на проблематике медицины труда и вопросах, касающихся защиты естественной среды, а также борьбы против цивилизаторских болезней, особенно сердечнососудистой системы, опухолей и травм.

Медицинская академия может похвастаться многими достижениями в области медицины — новаторской разработкой исследовательских, диагностических и терапевтических методов, усовершенствованиями аппаратуры. Подтверждением уровня мединститута являются созданные здесь силезские школы: нефрологии, гастроэнтерологии, офтальмологии, кардиологии, педиатрии, урологии, а в последнее время кардиохирургии — известные не только в стране.

Силезская медицинская академия, самая большая среди польских мединститутков, всегда старалась хорошо служить охране здоровья общества и развитию науки. Дальнейшее выполнение этих задач требует решения многих проблем, которые затрудняют основную работу мединститута. Прежде всего необходимым является развитие его базы, как клинической, так и теоретической, на чем особенно надо сосредоточить усилия в ближайшие годы.

TAK SIĘ ZACZEŁO...

PIERWSZE WŁADZE AKADEMII (1948—1951)

Rektor
prof. zw. dr hab. n. med.
Brunon Nowakowski

Prorektor
prof. dr hab.
Franciszek Groer

Dziekan
prof. dr hab.
Tadeusz Pawlikowski

Prodziekan
prof. dr hab.
Mieczysław Jankowski

Dyrektor
Administracyjny
dr Marian Geisler

Sala Tradycji i Perspektyw

**W MINIONYM
40~LECIU**

① LUBLINIEC

① TARNOWSKIE G.

① REPTY ŚL.

SOSNOWIEC ②③

BISKUPICE

①④

ROKITNICA

①③ BYTOM

③② ZABRZE

③ CHORZÓW

⑤⑨

KATOWICE

TYCHY ②

② USTRON

ROZWÓJ STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ UCZELNI

Rodzaj jednostki organizacyjnej	Rok					
	1948	1957	1967	1977	1982	1987
Wydziały	1	1	1	4	4	4
Oddziały	1	1	1	1	2	2
Instytuty	—	—	—	15	4	2
Katedry	9	37	37	2	87	104
Kliniki	—	18	20	47	61	73
Zakłady	7	17	17	46	62	67
Pracownie	—	—	—	—	—	10

STUDENCI

Rok akademicki

Wydział (Oddział)	1948/ 49	1957/ 58	1967/ 68	1971/ 72	1974/ 75	1977/ 78	1979/ 80	1982/ 83	1987/ 88
Wydziały lekarskie	135	1 775	1 848	2 008	2 576	3919	4 231	4 248	3 831
Oddział Stomatologiczny	96	532	461	457	535	509	450	563	669
Wydział Farmaceutyczny	—	—	—	40	312	479	479	394	425
Oddział Analityki Medycznej	—	—	—	—	—	—	49	173	322
Wydział Pielęgniarski	—	—	—	—	74	335	308	193	171
Razem	231	2 307	2 309	2 505	3 497	5 242	5517	5571	5 418

ABSOLWENCI

Za lata akademickie

Kierunek studiów	$\frac{1948/49}{1957/58}$	$\frac{1958/59}{1967/68}$	$\frac{1968/69}{1977/78}$	$\frac{1978/79}{1982/83}$	$\frac{1983/84}{1987/88}$	Razem
Lekarze medycyny	1 036	2 494	3 243	2 925	3 175	12 873
Lekarze stomatologii	688	685	795	418	490	3 076
Magistrowie farmacji	—	—	195	460	311	966
Magistrowie analityki medycznej	—	—	—	—	176	176
Magistrowie pielęgniarstwa	—	—	72	373	210	655
Razem	1 724	3 179	4 305	4 176	4 362	17 746

NAUCZYCIELE AKADEMICY

Grupa	Rok					
	1948	1957	1967	1977	1982	1987
Profesorowie i docenci	12	36	59	128	134	143
Pozostali nauczyciele akademicy	36	381	399	1 046	1 227	1 396
Ogółem	48	417	458	1 174	1 361	1 539

DOKTORATY I HABILITACJE

Rodzaj dysertacji	Za lata						Razem
	1948 1957	1958 1967	1968 1977	1978 1982	1983 1987		
Doktoraty	111	374	490	311	316		1 602
Habilitacje	—	75	93	36	28		232

SZKOLENIE PODDYPLOMOWE

Formy: staże podyplomowe, staże specjalizacyjne do I i II stopnia specjalizacji, kursy specjalistyczne, praktyki w przychodniach specjalistycznych, kursokonferencje, szkolenie powszechne lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.
Formami tymi obejmuje się rocznie ponad 7000 pracowników służby zdrowia.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

Do głównych kierunków rozwijanych w Śląskiej Akademii Medycznej badań należą problematyka medycyny pracy i ochrony środowiska naturalnego, zwalczanie chorób cywilizacyjnych, przede wszystkim układu krążenia, nowotworów oraz urazów.

W 1987 roku uczelnia realizowała 206 umownych tematów badawczych i prac usługowych o wartości 562 mln zł, w tym:

- 17 tematów w ramach Centralnych Programów Badań Podstawowych, między innymi dotyczących powiązań medycyny z różnymi gałęziami gospodarki narodowej,
- 52 tematy w ramach Centralnych Programów Badawczo-Rozwojowych, między innymi dotyczące zwalczania chorób cywilizacyjnych, ochrony zdrowia matki i dziecka oraz rodziny, badań doświadczalnych nad sztucznym sercem,
- 3 tematy w ramach Resortowych Programów Badań Podstawowych, między innymi w zakresie biochemicznej i biofizycznej analizy materiałów biologicznych wykorzystywanych w medycynie,
- 39 tematów w ramach Resortowych Programów Badawczo-Rozwojowych, między innymi w zakresie leczenia i rehabilitacji stanów pourazowych, ochrony środowiska naturalnego w rejonach uprzemysłowienia oraz profilaktyki leczenia chorób zawodowych górników,
- 88 tematów wynikających z bezpośredniej współpracy z jednostkami gospodarki uspołecznionej, między innymi dotyczących opracowania kompleksowego raportu o sytuacji zdrowotnej i stanie zdrowia mieszkańców województwa katowickiego w warunkach aktualnego skażenia środowiska naturalnego oraz badań nad środowiskiem pracy i zamieszkania załóg pracowniczych,
- 7 prac usługowych, w tym badania histopatologiczne, bakteriologiczne oraz na rzecz organów ścigania.

W 1987 roku uczelnia realizowała ponadto 591 tematów badawczych w ramach prac własnych.

PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ W 40-LECIU

Za lata	Liczba
1948—1987	23 657
1948—1977	13 281
1948—1967	4 559
1948—1957	1 276
1948	5

SZPITALE KLINICZNE ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

- Centralny Szpital Kliniczny w Katowicach-Ligocie 561 łóżek
- Państwowy Szpital Kliniczny im. A. Mielęckiego w Katowicach 610 łóżek
- Państwowy Szpital Kliniczny nr 1 w Zabrzu 483 łóżka
- Państwowy Szpital Kliniczny nr 3 w Zabrzu 83 łóżka
- Szpital Kliniczny nr 2 w Zabrzu — Śląskie Centrum Pediatrii 265 łóżek

Aktualnie w szpitalach klinicznych hospitalizowanych jest rocznie 43 200 osób oraz udzielanych jest ponad 290 000 porad lekarskich i stomatologicznych (dane za rok 1987).

	Rok				
Wyszczególnienie	1957	1967	1977	1982	1987
Kliniki na bazie szpitali klinicznych	12	13	22	27	29
Stan łóżek	1 082	1 681	1 849	1 890	2 002
Kliniki na bazie terenowej i górniczej służby zdrowia	6	7	25	34	44
Stan łóżek	531	715	1 931	2 384	2 973
Razem liczba klinik	18	20	47	61	73
Razem stan łóżek	1 613	2 396	3 780	4 274	4 975

KSIEGOZBIÓR

Za lata	Liczba tytułów czasopism w prenumeracie	Druki zwarte w woluminach	Roczniki czasopism w woluminach
1948 1957	515	64 706	9 021
1948 1967	899	163 494	23 758
1948 1977	1 039	191 864	48 053
1948 1987	831	283 227	35 703

Czytelnia Biblioteki Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Polska Rzeczpospolita Ludowa

*W 32 rocznicę powstania Polski Ludowej,
za szczególne zasługi w rozwoju nauk medycznych,
za doniosły wkład w kształcenie kadr zawodowych i naukowych*

Rada Państwa

nadaje

Śląskiej Akademii Medycznej

Order Sztandaru Pracy II klasy

Przewodniczący Rady Państwa

Henryk Jablonski
Henryk Jablonski

Warszawa, dnia 21 lipca 1976 r.

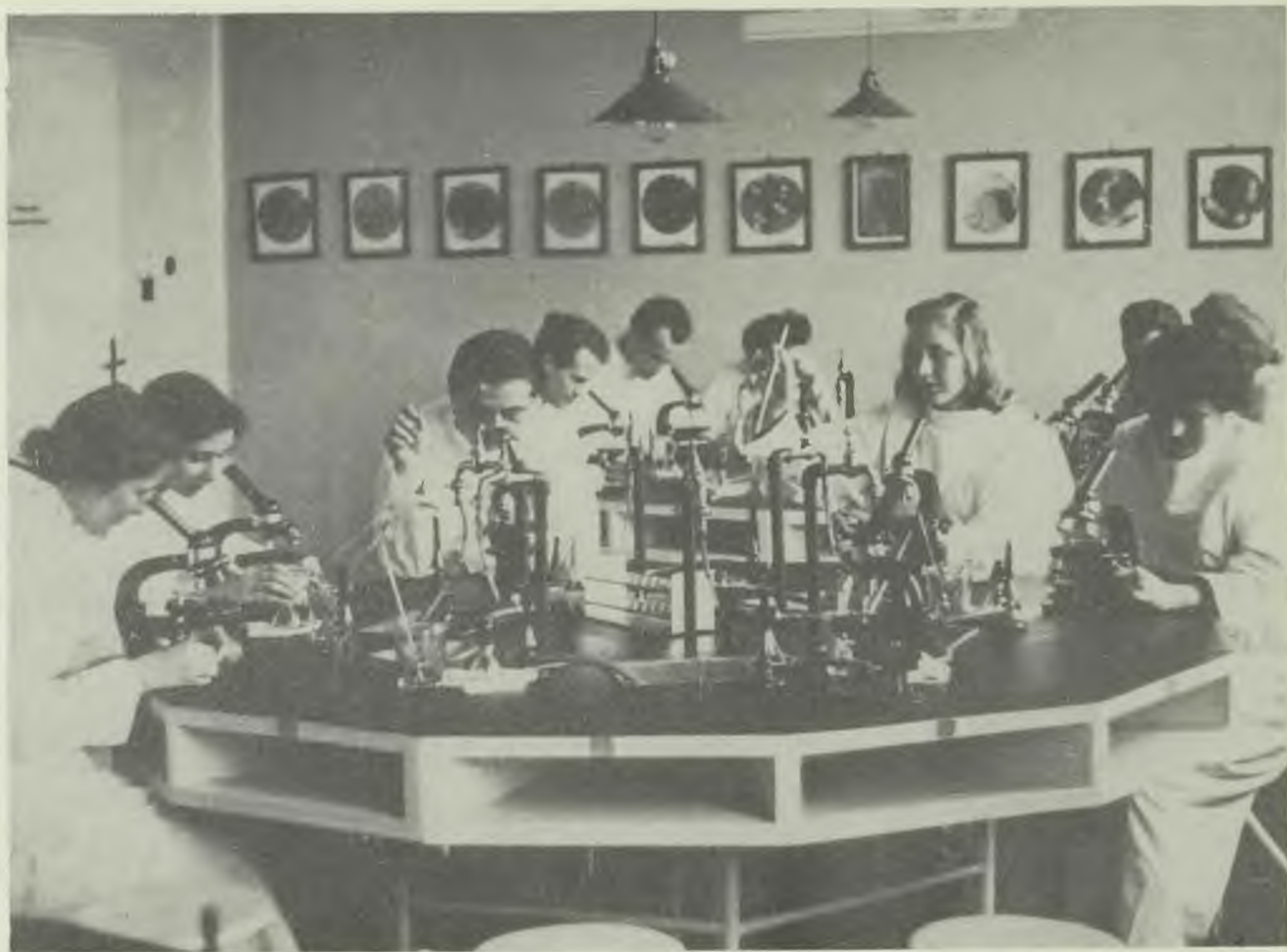
KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE PODYPLOMOWE

dynek główny zakładów teorii medycyny w Zabrze-Rokitnicy

Zakłady teorii medycyny w Katowicach-Ligocie

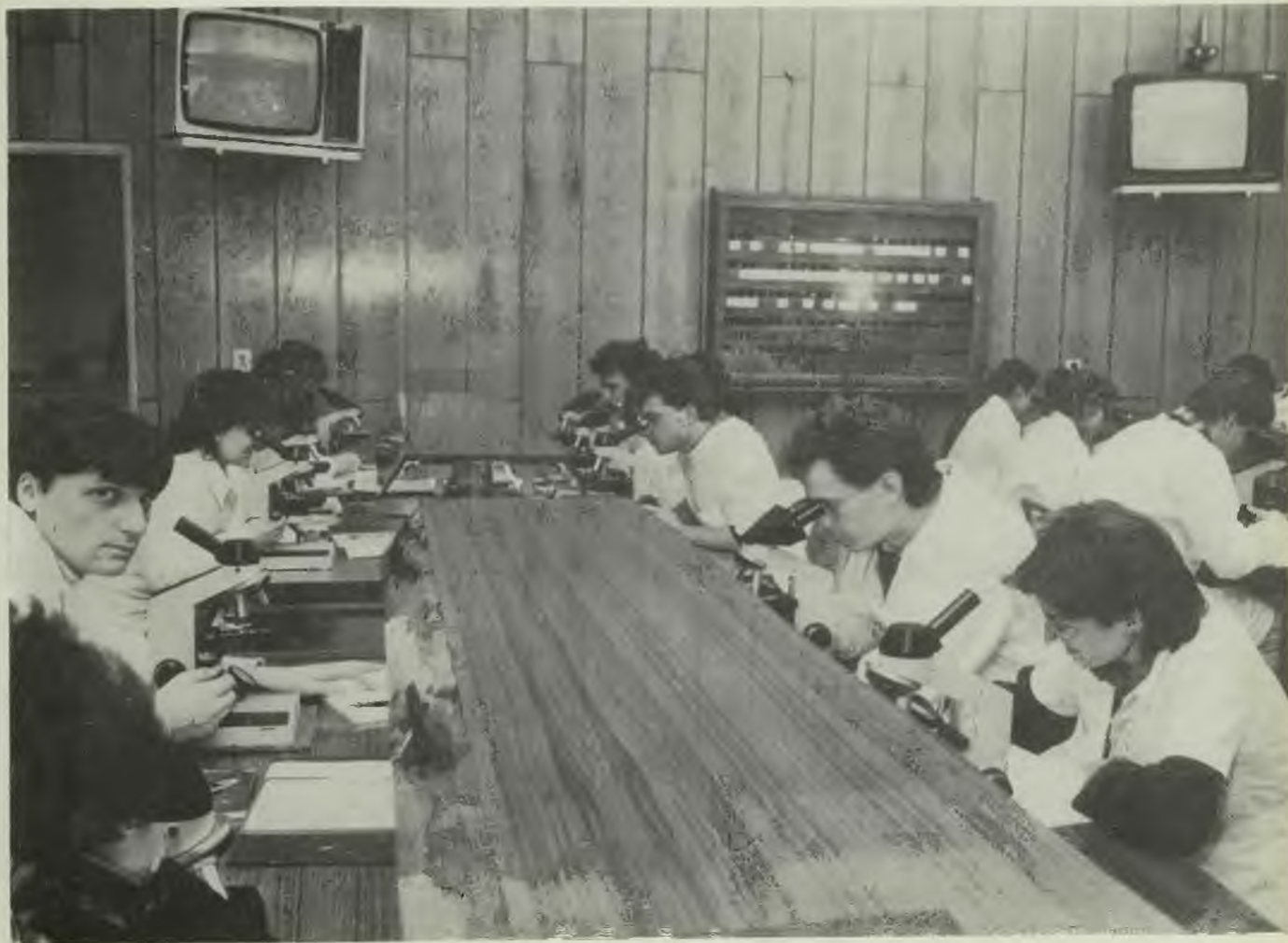
Zdjęcie archiwalne z zajęć w Katedrze i Zakładzie Mikrobiologii w Zabrzu-Rokitnicy

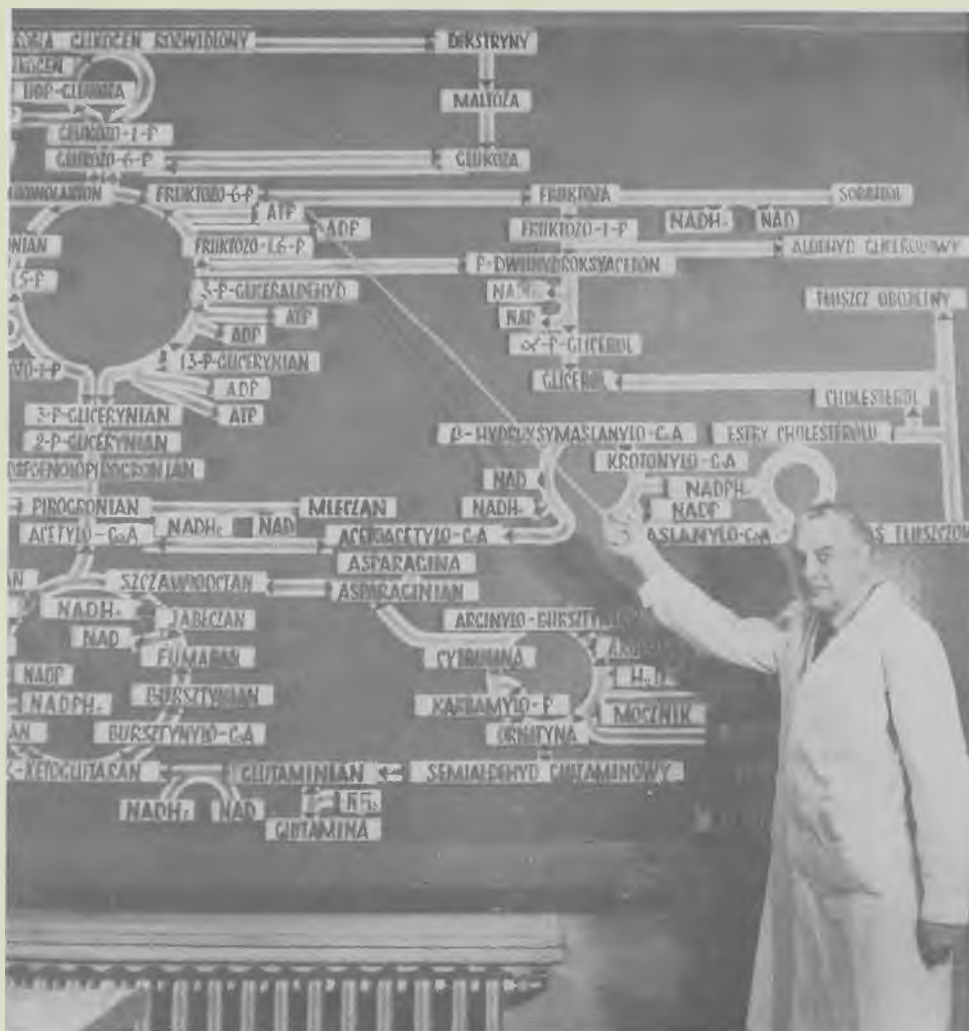
Zajęcia dydaktyczne w II Katedrze i Zakładzie Mikrobiologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

*Archiwalne zdjęcie z zajęć dydaktycznych w Katedrze i Zakładzie Histologii i Embriologii
w Zabrze-Rokitnicy*

Zajęcia dydaktyczne w II Katedrze i Zakładzie Histologii i Embriologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Zajęcia dydaktyczne przy poglądowej tablicy metabolicznej do wykładów w Katedrze i Zakładzie Biochemii w Zabrze-Rokitnicy

*Zajęcia dydaktyczne w Zakładzie Chemii Ogólnej Katedry Biochemii Wydziału Lekarskiego
w Zabrze*

Prezentacja dydaktyczna eksponatów muzealnych z zakresu osteologii w Katedrze i Zakładzie Anatomii Prawidłowej w Zabrze-Rokitnicy

Zajęcia dydaktyczne w Katedrze i Zakładzie Anatomii Prawidłowej Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Zdjęcie archiwalne z zajęć fantomowych w Katedrze i Zakładzie Protetyki Stomatologicznej

*Demonstracja dydaktyczna aparatu do leczenia złamań kości twarzo-czaszki w I Katedrze
i Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Wydziału Lekarskiego w Zabrze*

Zajęcia dydaktyczne z reanimacji na fantomie w Katedrze i Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

*Szkolenie w sali intensywnego nadzoru Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Zawodowych
Wydziału Lekarskiego w Zabrzu*

Demonstracja dydaktyczna badania bronchofiberoskopowego w Katedrze i Klinice Ftyzjopneumonologii Wydziału Lekarskiego w Zabrzu

Demonstracja zabiegu polipektomii żołądka prowadzona w ramach szkolenia podyplomowego w Katedrze i Klinice Gastroenterologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Zajęcia seminaryjne w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Obiekt główny Wydziału Farmaceutycznego w Sosnowcu

Zajęcia praktyczne studentów Wydziału Farmaceutycznego w aptece

Zajęcia dydaktyczne studentów Wydziału Farmaceutycznego w Katedrze Farmacji Stosowanej i Technologii Leków

Zajęcia dydaktyczne studentów Wydziału Farmaceutycznego w Katedrze Biologii i Genetyki

Zajęcia seminaryjne studentów Wydziału Pielęgniarskiego w Zakładzie Organizacji Pracy Pielęgniarskiej

Zajęcia praktyczne studentów Wydziału Pielęgniarskiego z zakresu pielęgniarstwa pediatrycznego

**DZIAŁALNOŚĆ
LECZNICZO ~
~USŁUGOWA**

Szpitala kliniczne Śląskiej Akademii Medycznej

Obiekty społecznej i górniczej służby zdrowia, w których funkcjonują kliniki Śląskiej Akademii Medycznej

Drenaż cysty nerki pod kontrolą aparatu ultrasonograficznego w II Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych Wydziału Lekarskiego w Katowicach

*Intensywna opieka medyczna w Katedrze i Klinice
Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

Badanie tarczycy w II Katedrze Chirurgii Ogólnej Wydziału Lekarskiego w Zabrze

*Konsultacja kwalifikująca chorych do leczenia operacyjnego w Katedrze i Klinice Chirurgii
Klatki Piersiowej Wydziału Lekarskiego w Zabrze*

*Operacja okulistyczna przy użyciu mikroskopu w Klinice Okulistyki I Katedry Okulistyki
Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

*Terapia dermatoz za pomocą lasera helowo-neonowego w I Katedrze i Klinice Dermatologii
Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

Zabieg operacyjny ucha środkowego w I Katedrze i Klinice Laryngologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

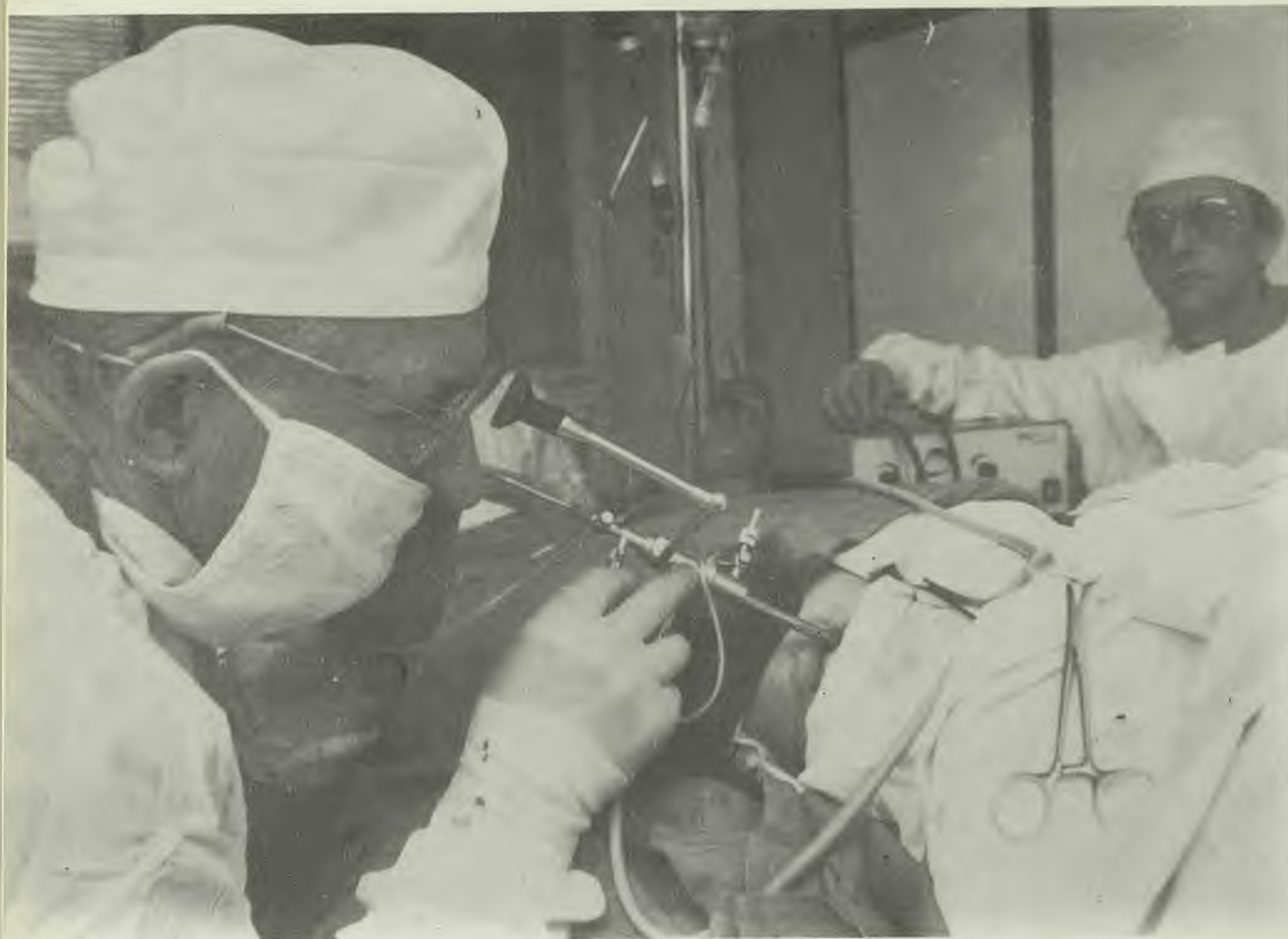

*Diagnostyka radiologiczna na tomografii komputerowym w II Katedrze
Radiologii Lekarskiej i Zakładzie Rentgenodiagnostyki Wydziału
Lekarskiego w Katowicach*

*Diagnostyka radioizotopowa przy użyciu gamma-kamery
w Katedrze Diagnostyki Izotopowej
Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

*Przezskórne usuwanie kamieni z nerek za pomocą ultradźwięków
w I Katedrze i Klinice Urologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

Pierwsza operacja w krążeniu pozaustrojowym, przeprowadzona w 1978 roku w Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej i Naczyń Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Diagnostyka przy użyciu infantoskopu do badań radiologicznych dzieci w I Katedrze Radiologii Lekarskiej i Zakładzie Radiodiagnostyki Wydziału Lekarskiego w Zabrze

Demonstracja pracy w pozycji na „cztery ręce” w Katedrze i Zakładzie Stomatologii Wieku Rozwojowego

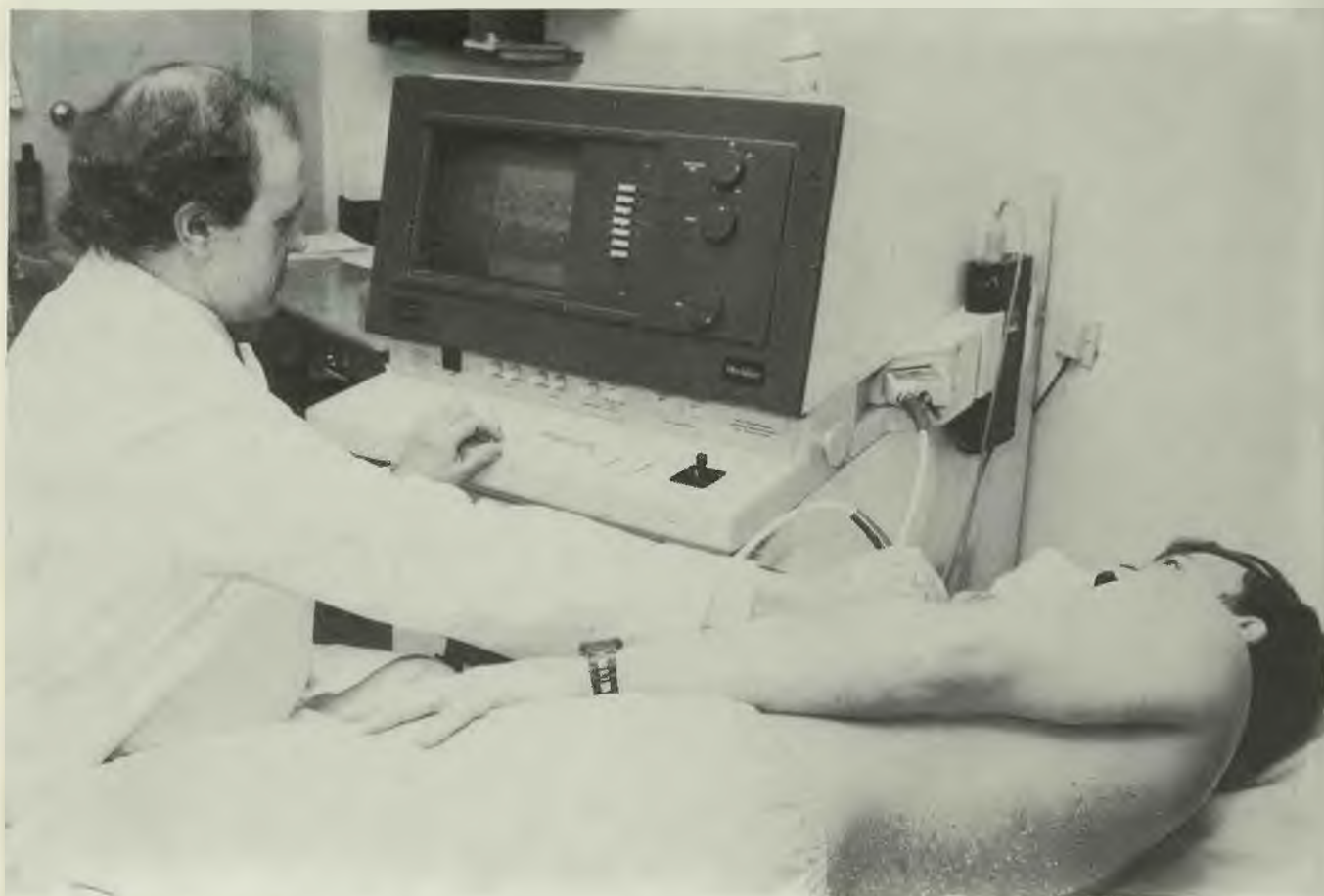
Wykonywanie teleradiogramu głowy w Katedrze i Zakładzie Ortodoncji

*Badanie laparoskopowe w IV Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych Wydziału Lekarskiego
w Katowicach*

*Badanie płuc za pomocą zestawu „Pneumoscreen” w Katedrze i Klinice Ftizjopneumonologii
Wydziału Lekarskiego w Zabrzu*

*Pracownia Echokardiografii I Kliniki Kardiologii
Instytutu Kardiologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

*Zabieg koronarografii w IV Katedrze i Klinice
Kardiologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze*

Badanie termowizyjne głowy w II Katedrze i Klinice Pediatrii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

*Wizyta lekarska w Ośrodku Dializy Pozaustrojowej Katedry
Nefrologii w Katowicach*

Zabieg nastawienia złamanej kości jarzmowej w II Katedrze i Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Wydziału Lekarskiego w Katowicach

*Zabieg operacyjny na trzustce w Katedrze i Klinice Chirurgii Przewodu Pokarmowego
Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

*Diagnostyka rozwoju choroby hemolitycznej płodu w IV
Katedrze i Klinice Ginekologii i Położnictwa Wydziału
Lekarskiego w Katowicach*

*Przygotowanie do ginekologicznego zabiegu laserowym
urządzeniem chirurgicznym w I Katedrze Ginekologii
i Położnictwa Wydziału Lekarskiego w Zabrzu*

**DZIAŁALNOŚĆ
NAUKOWO ~
~ BADAWCZA**

Zakład Mikroskopii Elektronowej w Katowicach-Ligocie

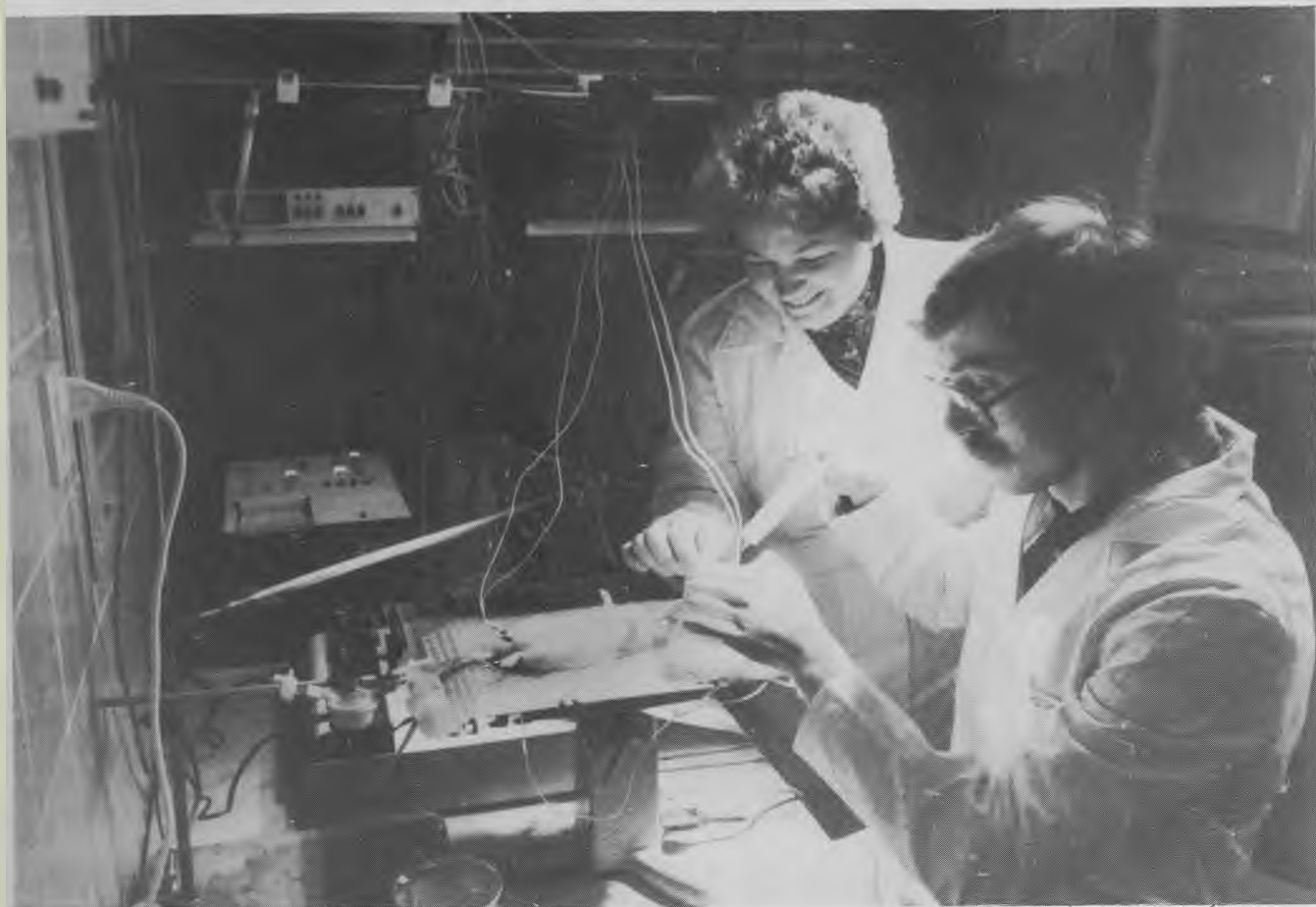
Pomiary przy użyciu komputerowego analizatora obrazu Quantimetr 720 w II Katedrze i Zakładzie Histologii i Embriologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

*Badanie progu słuchu w zakresie 10—20 KHz w Katedrze i Zakładzie Biofizyki Lekarskiej
Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

Oznaczanie stężenia leków we krwi chorych za pomocą analizatora immunofluorescencyjnego TDx w Zakładzie Farmakologii Klinicznej Katedry Farmakologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Badanie preparatów w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Wydziału Lekarskiego w Zabrzu

*Komputerowy system wspomagania leczenia ostrych białaczek szpikowych i limfoblastycznych
wdrożony w Klinice Hematologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

Kompleksowy system komputerowego opracowywania wyników badań anatomopatologicznych SAUT, wdrożony w II Katedrze i Zakładzie Patomorfologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Badanie reakcji fizjologicznej górników w czasie pracy, prowadzone pod ziemią przez Katedrę i Zakład Fizjologii Wydziału Lekarskiego w Zabrzu

Praktyczne zapoznanie się z warunkami pracy operatora dźwigu w związku z realizacją prac naukowo-badawczych z zakresu ergonomii przez Katedrę Fizjologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Badanie farmakologiczne preparatów w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Wydziału Farmaceutycznego

Pracownia Spektrofotometrii UR Katedry Biochemii Wydziału Farmaceutycznego

Ocena skuteczności leczenia chorego po ciężkim urazie głowy, realizowana w ramach programu badawczego „Zwalczanie skutków urazowości” w Katedrze i Klinice Neurochirurgii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Badanie przepływu naczyniowego u pacjenta z chorobą wibracyjną, prowadzone w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych i Zawodowych Wydziału Lekarskiego w Zabrze

Badanie skutków zdrowotnych skażenia naturalnego środowiska u młodzieży szkolnej, prowadzone przez zespół lekarsko-pielęgniarski IV Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Doustna postać farmaceutyczna penicyliny benzylowej w postaci granulatu, opracowana przez zespół pracowników Katedry i Kliniki Gastroenterologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach we współpracy z Kutnowskimi Zakładami Farmaceutycznymi „Polfarm”

Wytwarzanie odczynników chemicznych stosowanych w analityce medycznej i środowiskowej przez Katedrę Chemii Bioorganicznej i Biofizycznej w ramach współpracy z PPH „Polskie Odczynniki Chemiczne” w Gliwicach

Intensywne badania nad sztuczną komorą serca i sztucznym sercem prowadzone na dużych zwierzętach w Centralnej Zwierzętarni Doświadczalnej

**PO NAUCE
I PRACY**

Malarstwo prof. dr. hab. Kornela Gibińskiego – Agda 71 (pastel)

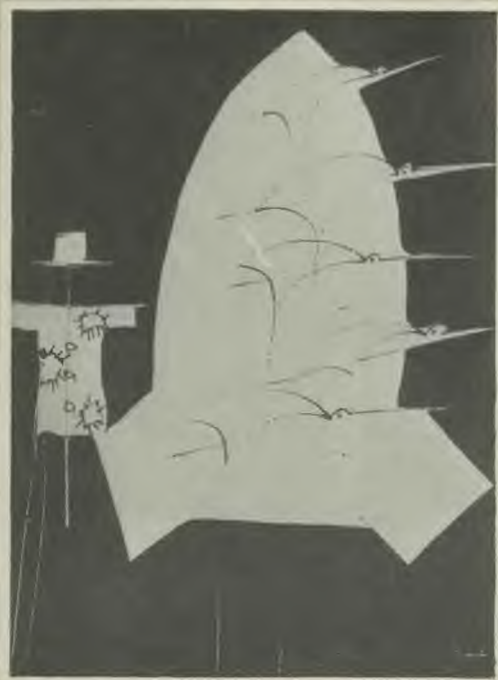

Malarstwo prof. dr. hab. Zbigniewa Hirnle — Stara sauna lapońska (akwarela)

Grafika dr. Ryszarda Żaby z cyklu „Reminiscencje z Hiroszimy”

*Badanie dzieci w ramach programu
obozu społeczno-wychowawczego
w Jaszowcu*

*Działalność Koła Naukowego STN przy IV Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych
Wydziału Lekarskiego w Katowicach*

Zajęcia praktyczne członków Akademickiego Klubu Podwodnego „Alga”

Otrzęsiny beanów na Wydziale Farmaceutycznym w Sosnowcu

**PERSPEKTYWY
ROZWOJU.
SPOJRZENIE
W
PRZYSZŁOŚĆ**

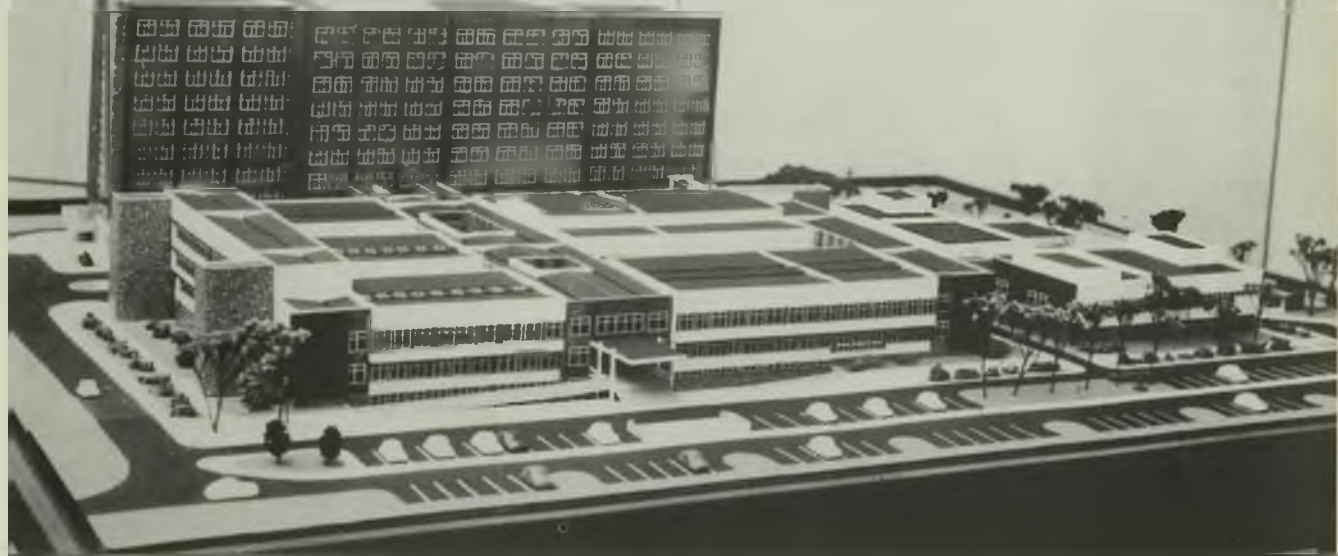
Makieta perspektyw rozwojowych ośrodka teoretycznego i klinicznego w Katowicach-Ligocie

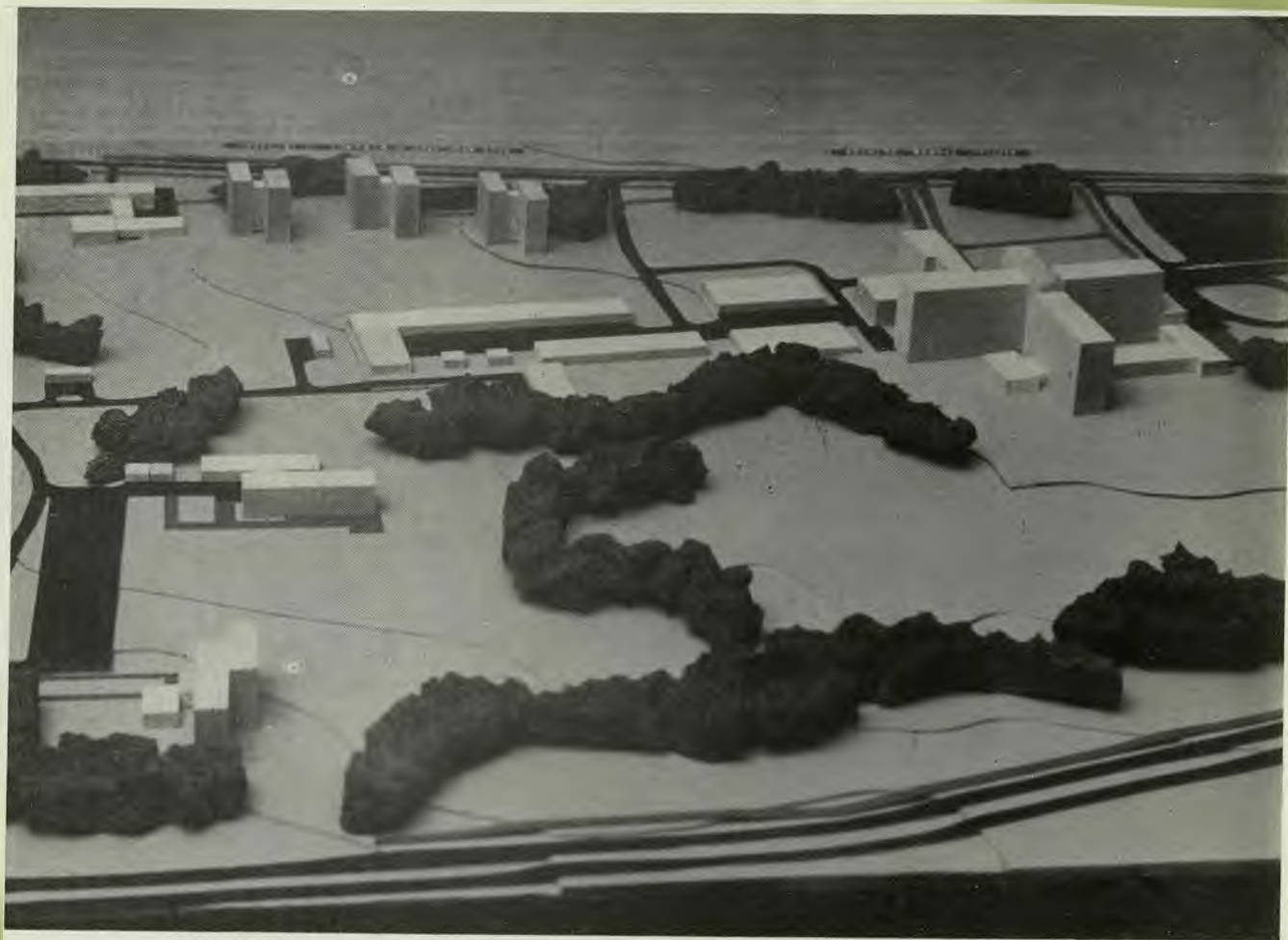
Makieta inwestycji Wydziału Farmaceutycznego w Sosnowcu

Makieta inwestycji Instytutu Okulistyki w Katowicach

Makieta inwestycji Instytutu Pediatrii w Katowicach

Makieta inwestycji szpitala Zabrze — Gliwice

DZIEN DZISIEJSZY

*Rektor
prof. dr hab. n. med. Mieczysław Łuciak*

*I Sekretarz
Komitetu Uczelnianego PZPR
doc. dr Jerzy Siemianowicz*

*Przewodniczący
Zarządu Uczelnianego NSZZ
doc. dr hab. Henryk Grzybek*

DZIEKANI

*Wydziału Lekarskiego
w Zabrze
prof. dr hab.
Zbigniew Szczurek*

*Wydziału Lekarskiego
w Katowicach
prof. dr hab.
Ryszard Aleksandrowicz*

*Wydziału Farmaceutycznego
doc. dr hab.
Wiesław Chorąży*

*Wydziału Pielęgniarskiego
doc. dr hab.
Eugeniusz Pyda*

PROREKTORZY

*I Zastępca Rektora
ds. Nauki
prof. dr hab.
Marcin Kamiński*

*ds. Dydaktyczno-Wychowawczych
prof. dr hab.
Ryszard Brus*

*ds. Szkolenia Podyplomowego
prof. dr hab.
Jerzy Hołowiecki*

*ds. Klinicznych
prof. dr hab.
Edmund Rogala*

*ds. Rozwoju Uczelni
prof. dr hab. Waldemar Janiec*

ORGANIZACJA PARTYJNA W DZIAŁANIU

ORGANIZACJA ZWIĄZKOWA W DZIAŁANIU

Koło
przy
Admin
Centr

Koło
przy
Zakł
Remont - Budowl
w Zabrze

Koło
przy
Zakładach
Teorii
Medycyny

Koło
przy
Wydz
Lekarskim
w Zabrze

Koło
przy
PSK - M

Koło
przy
PSK 1

Koło
przy
PSK 3

Koło
przy
Wydz
Farm.

KIERUNKI DZIAŁANIA RADY UCZELNIANEJ PRON

Ochrona środowiska

Edukacja ekologiczna

Kultura zdrowotna

Ochrona zdrowia matki i dziecka ze szczególnym uwzględnieniem perinatologii

